

[Niels Mørk.]

handle eller på anden måde samarbejde inden tilbudsgivningen. Dog får de bydende ret til forud for tilbudsgivningen at drøfte selve udbudsgrundlaget, herunder spørgsmålet om teknisk begrundede forbehold. Organisationerne får altså fortsat mulighed for at kunne fastsætte regler for sådanne møders afholdelse, men disse møder bør dog kun kunne gennemføres, såfremt udbyderen, altså bygherren, opfordres til at komme til stede. Såvel organiserede som uorganiserede tilbudsgivere har adgang til sådanne møder.

Jeg skal ikke gå nærmere ind på ændringsforslagene eller de drøftelser, vi har haft i udvalget; kun vil jeg gerne sige, at det resultat, man nu er kommet til i udvalget, betyder frie tilstande, fri prisdannelse og liberalisering af det meget vigtige licitationsområde. Endvidere betyder det en stærk forenkling såvel af hele systemet som af administrationen inden for hele byggeri- og anlægssektoren. Sidst men ikke mindst tror jeg på, at loven i den skikkelse, den vil få, vil skabe adgang for øget konkurrence og nedbringelse af byggepriserne. Det er derfor med glæde, jeg på mit partis vegne kan indstille og anbefale såvel ændringsforslagene som lovforslaget til vedtagelse i det høje ting.

Guldberg: Ved den første behandling, der fandt sted sidste år, efter at dette lovforslag første gang blev fremsat, gav jeg på venstres vegne udtryk for, at vi var villige til at gå i forhandling om en mere liberal ordning, men at der var et par forudsætninger, der måtte opfyldes, hvoraf den første og vigtigste var, at det drejede sig om et erhverv, der nogenlunde frit kunne producere, d. v. s. at vi fik en frigivelse af byggeriet. Man kan derfor med rette sige, at der i hvert fald for vort vedkommende en ganske naturlig sammenhæng mellem vor holdning til dette lovforslag og det, der blev resultatet af forhandlingerne om boligspørgsmålet og boligforliget.

Jeg vil gerne benytte anledningen til at minde om, at vi ved samme lejlighed også gav udtryk for, at det ikke alene var et spørgsmål om selve erhvervets frihed, men at der vel også var forhold på arbejdsmarkedet, som i høj grad kunne være bestemmende for konkurrencemulighederne

inden for dette erhverv. På det punkt er vi knap så tilfredse med, hvad der er sket, og jeg håber, at vi, nu da man også fra regeringens, fra socialdemokratiets side, går ind for en liberalisering også på dette erhvervsområde, kan få lejlighed til at snakke lidt nærmere om de synspunkter, der ikke mindst fra vort parti er fremført vedrørende den frie arbejdsret. Jeg tror ikke, man skal undervurdere, hvad dette problem betyder inden for hele bygge- og anlægsvirksomheden.

Vi er i øvrigt tilfredse med, at der nu er blevet åbnet en mulighed for en lovgivning, der giver friere konkurrencevilkår. Jeg har nogle gange i forbindelse med andre ting haft lejlighed til at nævne, at vi i virkeligheden alle er klar over, at man faktisk ville være i stand til at bygge væsentligt billigere, ikke mindst når det gælder boligbyggeri, og vi har en ubehagelig fornemmelse af, at der har været mange faktorer, som har været til hinder for, at det er sket. Det er vist desværre sådan, at der gennem den lange periode med reguleringer og beskyttelse, der faktisk har været, ikke på dette erhvervsområde i samme omfang som inden for mange andre erhvervsområder virkelig er opnået en forbedring, en forøget konkurrence og en større og en billigere produktion i kraft af hele den tekniske udvikling, der er foregået.

Jeg føler mig overbevist om, at den lov, vi nu skal vedtage, vil kunne bidrage dertil. Jeg er godt klar over, at det ikke alene er gennem lovgivningen, man kan få virkningerne af konkurrencen frem, men på den anden side skal man dog, når den stærke liberalisering, der her er tale om, har givet anledning til nogle indvendinger og betænkeligheder, ikke mindst fra håndværkets side, også være opmærksom på, at der, ikke mindst i byggeriet, er en kraftig konkurrence mellem den almindelige håndværksmetode og andre arbejdsmetoder, og jeg tror, det vil være gavnligt, også for håndværket selv, at man nu får muligheder for at lade konkurrencen virke og få en hel del af de spørgsmål, som har voldt vanskeligheder, klaret.

Hvad angår de ændringer, der er foreslået, vil jeg gerne om udskydningsreglerne sige, at det er jo klart, at på dette punkt — i modsætning til, hvad der gælder for